

ZASTUPNIK U EUROPSKOM PARLAMENTU DAVOR ŠKRLEC

Zeleni LIST

BROJ 31/ RUJAN 2017.

Hrvatska ima ogroman potencijal u razvitku cikloturizma

U ovom broju:

**Snažnije mjere za borbu protiv
nasilja nad ženama**

Govor o stanju Unije 2017.

**Europska agencija za sigurnost hrane (EFSA)
je diskreditirana zbog glifosata**

**Otpad u moru -
Utjecaji, posljedice i rješenja**

Pijemo li mikroplastiku?

Vijesti iz Europskog parlamenta

SADRŽAJ:

3 Uvodna riječ

4 Potrebno je digitalizirati obrazovni sustav i olakšati pristup cjeloživotnom učenju

5 Europski parlament zahtijeva veću transparentnost u Europskoj uniji

6 Snažnije mjere za borbu protiv nasilja nad ženama

7 Neovisnost, društvena i profesionalna uključenost su osnovna prava osoba s invaliditetom

8 Regionalna suradnja za postizanje solidarnosti i sigurnosti opskrbe plinom u EU

9 Govor o stanju Unije 2017.

10 Europska agencija za sigurnost hrane (EFSA) je diskreditirana zbog glifosata

12 Komisija otvara detaljnu istragu o predloženoj akviziciji tvrtke Monsanto od strane Bayera

14 U Hrvatskoj moramo razvijati cikloturizam koji je unosniji od kruzera

16 Otpad u moru - Utjecaji, posljedice i rješenja

20 Pijemo li mikroplastiku?

22 Prehrambeni proizvodi dvojne kvalitete

23 Prvo ljeto besplatnog roaminga: Europljani vide koristi od novih pravila

24 Vijesti iz Europskog parlamenta

28 Zdrave šume za bolju klimu

Izdavač

Ured zastupnika u Europskom parlamentu
Davora Škrleca

Ulica Klementa Crnčića 18, 10000 Zagreb

tel.: +385 1 233 85 67

ISSN 1849-6059

Impressum

Glavni urednik: Davor Škrlec

Izvršna urednica: Tanja Poša

Uredništvo: Matea Klarić, Mislav Mihaljević,
Riki Pahlić, Uroš-Valentino Saraja, Nataša Vistrička

KONTAKTI UREDA

Ured u Bruxellesu:

Parlement européen
Bât. Altiero Spinelli
04E258
60, rue Wiertz / Wiertzstraat 60
B-1047 Bruxelles/Brussel
Tel.: +32(0)2 28 45828
Fax.: +32(0)2 28 49828
e-mail: davor.skrlec@europarl.europa.eu

Ured u Strasbourgu:

Parlement européen
Bât. Louise Weiss
T05115
1, avenue du Président Robert Schuman
CS 91024
F-67070 Strasbourg Cedex
Tel.: +33(0)3 88 1 75828
Fax.: +33(0)3 88 1 79828

Ured u Zagrebu:

Adresa: Ulica Klementa Crnčića 18, 10000 Zagreb
Tel.: +385 (0)1 233 8567
Fax.: +385 (0)1 230 6112
E-mail: office-MEP@davor-skrlec.eu

Ured u Splitu:

Adresa: Ljudevita Posavskog 14, 21000 Split
Mob.: +385 (0)99 384 6272
E-mail: office-SPLIT@davor-skrlec.eu

Ured u Osijeku:

E-mail: office-OSIJEK@davor-skrlec.eu

UVODNA RIJEČ

Drage čitateljice i čitatelji,

u rujanskom broju Zelenog lista donosimo pregled najvažnijih vijesti koje su obilježile protekli mjesec u radu Europskog parlamenta i novosti iz Europske unije. U sklopu Europskog tjedna mobilnosti koji se svake godine održava od 16. do 22. rujna u Hrvatskoj, moj Ured organizirao je dvije panel rasprave o održivoj mobilnosti u gradovima i cikloturizmu s njemačkim zastupnikom u Europskom parlamentu Michaelom Cramerom (Zeleni/ESS). Urbana područja izvor su velikog broja današnjih okolišnih izazova s obzirom na to da dvije trećine Europljana živi u gradovima, a prema predviđanjima do 2050. godine 82% građana EU-a živjet će u urbanim područjima. Gradski prijevoz odgovoran je za 25% svih emisija CO₂ i za otprilike 70% emisija u gradskim područjima odgovornih za klimatske promjene i jedini je sektor u EU-u čije emisije stakleničkih plinova i dalje rastu. Europska komisija naglasila je svojim dokumentima vezanima uz prijevoz, poput Akcijskog plana za urbanu mobilnost, Bijele knjige Pu-

tokaz do jedinstvenog europskog prometnog prostora i Paketa urbane mobilnosti, da su potrebni strateški pristup i integracija politika planiranja prijevoza s ostalim sektorima poput politike zaštite okoliša, planiranja korištenja zemljišta, stanovanja, socijalnih aspekata pristupačnosti i mobilnosti kao i ekonomskog razvoja. Dugoročni planovi održive gradske mobilnosti potpomognuti informacijskim i komunikacijskim tehnologijama važna su sredstva pružanja adekvatnih i sigurnih rješenja za građane u pogledu mobilnosti. Održivi načini prijevoza, koji uključuju čišća vozila i javni prijevoz, kao i biciklizam, hodanje te intermodalne načine, kao što su taksi i dijeljenje automobila, trebali bi igrati važnu ulogu u budućim urbanim sustavima prijevoza.

Vaš zastupnik u Europskom parlamentu,

Davor Škrlec

BESPLATAN WI-FI INTERNET ZA RAZVOJ LOKALNIH ZAJEDNICA U EUROPSKOJ UNIJI

Potrebno je digitalizirati obrazovni sustav i olakšati pristup cjeloživotnom učenju

Za 10 godina gotovo polovica radnih mjesta u Europskoj uniji zahtijevat će nove vještine, a više od polovice tih radnih mjesta bit će dostupna samo visokokvalificiranim radnicima, poruka je zastupnika u Europskom parlamentu s rujanske plenarne sjednice u Strasbourgu. Daljnje obrazovanje i obrazovanje na daljinu stoga mogu u velikoj mjeri doprinijeti uspješnom suočavanju s izazovima modernih društava.

Danas samo jednu četvrtinu učenika u Europi podučavaju nastavnici koji se suvereno služe digitalnim tehnologijama. Vrlo je važno da svi sudionici obrazovanja na svim razinama obrazovnog procesa steknu primjerene vještine. Zastupnik Davor Škrlec (Zeleni/ESS) u svom govoru istaknuo je važnost jačanja europske strategije cjeloživotnog učenja i obveze donošenja nacionalnih strategija u državama članicama, pa tako i u Hrvatskoj.

“Globalna konkurentnost Europske unije neće se mjeriti samo u tome koliko ćemo uspješno digitalizirati našu industriju, promet i energetiku, nego koliko će uspješno biti digitaliziran naš obrazovni sustav. U našim planinskim krajevima i na otocima ljudi često nemaju prilike sudjelovati u cjeloživotnom obrazovanju koje je jako važno za njihovu prekvalifikaciju i nalaženje pozicije na tržištu rada. Primjerice, osobe iz udaljenih regija teško mogu priuštiti studij na željenom sveučilištu dok je osobama s posebnim potrebama također često teško sudjelovati u tradicionalnom načinu studiranja. Zato je obrazovanje na daljinu važno za omogućavanje lakšeg pristupa za sve, kao i za smanjenje troš-

ka studija. Internetskim učenjem, odnosno obrazovanjem na daljinu može se pružiti prikladniji i pristupačniji oblik obrazovanja jer se izbjegavaju uobičajeni operativni troškovi obrazovnih ustanova.”

Zastupnik Škrlec smatra kako je internetska povezivost u lokalnim zajednicama preduvjet realizaciji obrazovanja na daljinu, ističući važnost inicijativa koje je Europska komisija pokrenula za razvoj otoka (Smart Islands) i ruralnih područja (Smart Villages).

“Podržavam inicijativu Komisije da se oslobode financijska sredstva kako bi se omogućio besplatan, siguran, brz i ravnomje-

ran internetski pristup u udaljenim područjima svih država članica u sklopu inicijative WiFi4EU. Lokalne javne vlasti koje žele ponuditi Wi-Fi na područjima gdje slična javna ili privatna ponuda još ne postoji, moći će se prijaviti za financiranje putem jednostavnog prijavnog obrasca. Ovakav ambiciozan plan uvođenja brzog interneta približit će Europsku uniju svim njenim građanima i omogućiti im bolju informiranost i participaciju u vlasti na lokalnoj razini. Rezultati referenduma u Ujedinjenoj Kraljevini pokazuju kako su upravo ruralna područja bila za izlazak iz Europske unije, stoga je potrebno raditi na izjednačavanju životnih uvjeta svih građana EU-a.”

VEĆA TRANSPARENTNOST U LOBIRANJU I STROŽA PRAVILA PROTIV ZATVORENIH VRATA

Europski parlament zahtijeva veću transparentnost u Europskoj uniji

Europski parlament poziva na donošenje strožih pravila o lobiranju. Većina zastupnika Europskog parlamenta, 14. rujna 2017. godine, usvojila je izvješće "Transparentnost, odgovornost i integritet u institucijama EU-a" izvjestitelja Svena Giegolda iz redova kluba zastupnika Zelenih/ESS-a u Europskom parlamentu.

Veliki je uspjeh da Europski parlament dopušta znatno veću transparentnost u lobiranju i stroža pravila protiv zatvorenih vrata. Europski parlament zauzeo je prvo mjesto u suzbijanju osjećaja da su politika i visoki biznis usko povezani. Borba za transparentna i snažna etička pravilima su se isplatila. Primjenom tih zahtjeva, institucije EU-a sada mogu biti pioniri za transparentnost lobiranja. Legislativni otisak, zatražen od Europskog parlamenta, omogućit će građanima da iz prve ruke vide tko je

mogao utjecati na izradu zakonodavstva EU-a. Registar transparentnosti lobista, koji je do sada bio dobrovoljan, postat će obvezujući jer će se lobisti morati registrirati kako bi dobili pristup zakonodavcima. Berlin, Pariz i ostali glavni gradovi imaju slabije propise o transparentnosti, a sada bi također trebali slijediti pravila o transparentnosti lobiranja. Napredak u Parlamentu čini Vijeće posljednjim od tri glavne institucije EU-a koje dopušta ne-registriranim lobistima jednostavan pristup. Kršćanski demokrati

željeli su da vlasti procjenjuju temelje li organizacije svoje argumente na provjerljivim činjenicama. Takav pristup može biti zajednički u Rusiji, Kubi ili Venezueli, ali je nedostojan demokracije u Europi. Današnja odluka ima slab položaj: sramotno je da zastupnici u EU parlamentu žele zadržati niže standarde za sebe u odnosu na zaposlene u Europskoj komisiji. Većina zastupnika Europskog parlamenta odlučila je ne poštovati obveznu transparentnost lobiranja i snažnija pravila protiv zatvorenih vrata."

ISTANBULSKA KONVENCIJA

Snažnije mjere za borbu protiv nasilja nad ženama

Europski parlament je glasovao 12.rujna za ratifikaciju Istanbulske konvencije, koja je prvi pravno obvezujući instrument za sprječavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i djevojkama na međunarodnoj razini.

Potez je pozdravila zastupnica Zelenih/ESS-a, Jill Evans, dugogodišnja aktivistica za ženska prava i bivša potpredsjednica Odbora za ženska prava Europskog parlamenta. Usko je surađivala s organizacijama koje rade na borbi protiv nasilja nad ženama i podizanju svijesti o potrebi za jačim djelovanjem vlada.

Istanbulska konvencija, pod pokroviteljstvom Vijeća Europe, uspostavlja sveobuhvatni okvir pravnih i političkih mjera za sprečavanje takvog nasilja, podržavanje žrtava i kažnjavanje počinitelja. Najnovije brojke pokazuju da je prijavljeno

nasilje u obitelji u Walesu poraslo za najmanje 23% u razdoblju od 2013. do 2015. godine. Procjene britanske vlade u 2014. pokazuju kako je 11% žena godišnje u Walesu žrtva obiteljskog zlostavljanja, dok je 3,2% Velšanki žrtva seksualnog zlostavljanja. Vlada Ujedinjenog Kraljevstva je objavila namjeru o uvođenju Zakona o nasilju u kućanstvu kako se omogućila ratifikacija Istanbulske konvencije.

"Žene i djevojke imaju pravo živjeti bez nasilja i prijetnje nasiljem. Istanbulska konvencija pruža okvir za podizanje standarda i poboljšanje zaštite. Jed-

na od tri žene u Europi doživjela je neki oblik nasilja, a čak 50 žena je tjedno ubijeno na europskoj razini od strane sadašnjeg ili bivšeg partnera. Iako je EU djelomično usvojila Konvenciju, napredak po pitanju potpune ratifikacije je bio prespor. Današnje glasovanje će ubrzati stvari, stoga pozivam estonsko predsjedništvo da olakša ratifikaciju bez daljnjeg vremenskog odlaganja. Pravni okvir na europskoj razini o borbi protiv nasilja u obitelji značit će veliku razliku u životima velikog broja žena i djevojaka. Također će poslati pozitivnu poruku organizacijama koje rade na borbi protiv nasilja."

POBOLJŠANJE PRAVA OSOBA S INVALIDITETOM U EUROPSKOJ UNIJI

Neovisnost, društvena i profesionalna uključenost su osnovna prava osoba s invaliditetom

Na plenarnoj sjednici u Strasbourgu 14. rujna zastupnici u Europskom parlamentu usvojili su izvješće o prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o usklađivanju zakona, propisa i administrativnih odredaba država članica u pogledu zahtjeva za pristupačnost proizvoda i usluga čime je Europski parlament dobio mandat za pregovore s Vijećem.

Prijedlog je dio Europske strategije za osobe s invaliditetom 2010.-2020., a namjera mu je poboljšati sudjelovanje osoba s invaliditetom u društvu te smanjivanje neujednačenosti nacionalnih zakona koji reguliraju pristup proizvodima i uslugama. Njime se predviđa zajednički provedbeni okvir zahtjeva pristupačnosti određenih proizvoda i usluga, a namijenjen je pružanju jasne definicije postojećih obveza vezanih za pristupačnost utvrđenih EU zakonodavstvom. U Europskoj uniji živi čak oko 80 milijuna osoba s invaliditetom, dok je za očekivati porast te brojke do 120 milijuna do 2020. godine s obzirom na starenje stanovništva.

Zastupnik Davor Škrlec (Zeleni/ESS) koji se za ovu temu zalagao i kao izvjestitelj nacrta Mišljenja Odbora za promet i turizam Europskog parlamenta o provedbi Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom, smatra kako su neovisnost te društvena i profesionalna uključenost osnovna prava osoba s invaliditetom.

“Zbog ograničenog tržišnog natjecanja među dobavljačima i neujednačenih nacionalnih propisa, korisnici pristupačnih proizvoda plaćaju visoke cijene, što otežava njihovu samostalnost.

Zajednički moramo poduzeti sve potrebne mjere za provedbu zakonodavstva EU-a za poboljšanje pristupa prijevozu osobama s invaliditetom.

Građanke i građani suočeni s invaliditetom moraju biti ravnopravni članovi našeg društva te uživati jednaka prava! Klub zastupnika Zelenih/ESS-a u Europskom parlamentu tražio je je a-mandmanima niz izmjena kojima bi se olakšao život osoba s invaliditetom. Spomenuti amandmani se tiču tzv. ‘izgrađenog okruženja’, pri čemu se misli na prometnu infrastrukturu, zatim pristupačnost turističkim uslugama,

ma, bankarskim uslugama, olakšana primjena usluga koje se tiču trgovine i telefonije, kao i drugih sličnih usluga koje nam olakšavaju svakodnevnicu te širu primjenu zahtjeva pristupačnosti i u drugim EU aktima. Osvrnuo bih se ovim putem posebno na transportnu infrastrukturu i stanice. Zajednički moramo poduzeti sve potrebne mjere za provedbu zakonodavstva EU-a za poboljšanje pristupa prijevozu osobama s invaliditetom te na taj način spriječiti svaku diskriminaciju naspram istih. Uvođenje intermodalnog transporta, primjena univerzalnog dizajna u infrastrukturi i novih tehnologija omogućit će razvoj usluga koje će omogućiti osobama s invaliditetom da budu što samostalnije te stoga i u potpunosti ravnopravni članovi našeg zajedničkog društva.” – rekao je Škrlec.

Regionalna suradnja za postizanje solidarnosti i sigurnosti opskrbe plinom u EU

Zastupnici u Europskom parlamentu na plenarnoj sjednici u Strasbourgu 12. rujna usvojili su prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o mjerama zaštite sigurnosti opskrbe plinom i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 994/2010. Stupanjem na snagu Uredbe o mjerama zaštite sigurnosti opskrbe plinom Europska unija učinila je prvi korak prema boljoj koordinaciji među poduzećima za prirodni plin, državama članicama i Europskom komisijom u odgovaranju na transnacionalne izazove sigurnosti opskrbe plinom.

Plinske krize 2006. i 2009. godine, te ona koja je uslijedila 2014., stvorile su nesigurnost u pogledu opskrbe plinom, što je energetske sigurnost stavilo u središte donošenja politika u EU-u i učinilo je jednom od ključnih ciljeva Strategije energetske unije. Zastupnik Davor Škrlec pozdravlja usvajanje uredbe jer smatra kako je to veliki napredak za postizanje solidarnosti i sigurnosti opskrbe EU-a, što je jedan od pet stupova energetske unije. "Umjesto da svaka država članica razvija i gradi sama, principom regionalne suradnje ostvaruje se važan cilj energetske unije, a to je pristupačna cijena za građa-

ne i gospodarstvo Europske unije. Ne smijemo zaboraviti kako se LNG terminal na Krku idealno uklapa u koncept regionalne suradnje i regionalnog tržišta plina. Osim toga, postavljeni su temelji za provedbu energetske tranzicije jer se uklanjanjem ugljena iz energetske sustava EU-a omogućava provedba klimatskih ciljeva EU-a prema Pariškom sporazumu. Povjerenik za energiju i klimu, Miguel Arias Cañete, u rukama drži snažan alat za postizanje tih ciljeva do 2050. godine, a prirodni plin može pomoći u tranziciji prema niskougljičnom društvu." – rekao je Škrlec. Prirodni plin ima sve veći udio u ukupnoj ener-

getskoj potrošnji Europe u zadnjih dvadeset godina te na nje ga otpada gotovo četvrtina ukupne potrošnje, naročito za grijanje i električnu energiju domaćinstva. Europska unija uvozi dvije trećine prirodnog plina, bilo plinovodima ili dostavom brodovima putem LNG-a. Većina zemalja EU-a u potpunosti su ili djelomično ovisne o uvozu, a uglavnom ovise o jednom uvozniku, primjerice, Rusiji. Europska komisija je 2014. provela testiranje koje je pokazalo da Europa može lakše podnijeti poteškoće u dostavi plinom ako bi države članice bolje surađivale.

STANJE UNIJE 2017. Strategija za industrijsku politiku: Ulaganje u pametnu, inovativnu i održivu industriju

U svojem godišnjem govoru o stanju Unije 13. rujna predsjednik Jean-Claude Juncker izjavio je: „Želim da nam industrija postane snažnija i konkurentnija. S pomoću nove strategije za industrijsku politiku koju danas predstavljamo naše će industrije i dalje imati ili će steći vodeću ulogu u inovacijama, digitalizaciji i dekarbonizaciji.”

Zastupnik Davor Škrlec (Zeleni/ESS) osvrnuo se na govor o stanju Unije predsjednika Europske komisije Jean-Claude Junckera na plenarnoj sjednici Europskog parlamenta u Strasbourgu.

“Nakon mnogo nagađanja o tajnovitom ‘šestom’ scenariju budućnosti Europske unije, predsjednik Juncker danas je svoju viziju iznio u godišnjem govoru o stanju Unije pred punom plenarnom dvoranom u Strasbourgu. Pozdravljam što je već na samom početku svog govora istaknuo važnost da Europska unija suočena sa smanjenjem ambicija SAD-a postane predvodnica u borbi protiv klimatskih promjena. Kao što predsjednik Trump želi ‘ponovno učiniti Ameriku velikom’, tako i Juncker smatra kako će upravo Europa osigurati da ‘Zemlju ostavi velikom’. Smanjenje emisija ugljičnog dioksida jedan je od tri stupa industrijske strategije koju je Komisija predstavila zajedno s inovacijama i digitalizacijom.

Juncker je izdvojio aferu Dieseldgate, odnosno, varanje potrošača s lažnim testovima emisija i pozvao na ulaganje u automobi-

le budućnosti. Europska unija treba novi smjer usredotočen na smanjenje nejednakosti i našeg ekološkog otiska kako bi buduće generacije mogle uživati u dostojanstvenom životu. Najbolji način izgradnje naše budućnosti jest da Europska unija postane globalni lider u tranziciji prema pravednim i održivim društvima.

Drago mi je što je predsjednik Juncker pozvao na dublju integraciju Europske unije u kojoj Hrvatska ‘zaslužuje postati dio schengenskog područja čim ispunji uvjete’. No, pitanje je koliko je naša Vlada spremna za ispunjavanje kriterija. Ulazak u

eurozonu velika je prilika za Hrvatsku da tehničku i financijsku pomoć pristupanja iskoristi za konsolidaciju deficita i javnog duga. Budući da Komisija planira osnovati nekoliko novih EU agencija, smatram kako Vlada ne smije ponovno propustiti priliku učiniti Hrvatsku sjedištem jedne od agencija kao što je uradila s Europskom agencijom za lijekove (EMA).

2018. godina najavljena je kao godina kulturne raznolikosti, stoga je to prilika za Hrvatsku da se svojim prirodnim bogatstvima i tradicijom istakne među državama članicama Europske unije.” – rekao je Škrlec.

HRVATSKA IMA OGROMAN POTENCIJAL U RAZVITKU CIKLOTURIZMA

Europska agencija za sigurnost hrane (EFSA) je diskreditirana, a njezin ravnatelj mora podnijeti ostavku

Europska agencija za sigurnost hrane (EFSA) je diskreditirana, a njezin ravnatelj mora podnijeti ostavku, poruka je Kluba zastupnika Zelenih/ESS-a u Europskom parlamentu. Monsantoovi dokumenti, tzv. **Monsanto papers** koji su procurili u javnost kao dio suđenja u SAD-u protiv spomenute agrokemijske korporacije, potvrdili su dugotrajne sumnje zastupnika Zelenih/ESS-a u Europskom parlamentu u objektivnost rada Europske agencije za sigurnost hrane (EFSA).

Na inicijativu Zelenih/ESS-a u Europskom parlamentu, zastupnici iz različitih političkih grupacija u Europskom parlamentu 24. ožujka uputili su pismo Europskoj komisiji, izražavajući zabrinutost zbog studija koje se koriste u procjeni sigurnosti kontroverznog glifosata, najčešće korištenog herbicida za uništava-

nje korova. U ožujku 2015. Međunarodna agencija za istraživanje raka (IARC) Svjetske zdravstvene organizacije upozorila je kako je glifosat "vjerojatno kancerogen" za ljude, što je u suprotnosti s donesenim mišljenjem Europske agencije za sigurnost hrane (EFSA) i Europske agencije za kemikalije (ECHA) koje tvrde kako je glifosat ne-

kancerogen i siguran za korištenje. Sporna je činjenica kako je Europska agencija za sigurnost hrane (EFSA) za svoju procjenu glifosata koristila studiju znanstvenika čija se imena pojavljuju u Monsantoovim internim e-mailovima po kojoj glifosat nije genotoksičan. Na temelju iznesenog stava spomenutih agencija, Europska komisija i dalje

predlaže obnovu dozvole za korištenje glifosata na području Europske unije na još 10 godina.

Dozvola za korištenje glifosata u Europskoj uniji istječe 31. prosinca. Nacionalni stručnjaci iz država članica EU-a sastat će se 5. ili 6. listopada kako bi glasovali o novom prijedlogu Europske komisije za ponovnu autorizaciju korištenja glifosata na području Europske unije na još 10 godina. Zastupnik Zelenih/ESS-a i član Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane Europskog parlamenta, Davor Škrlec, apelira još jednom na Vladu RH i naše nacionalne predstavnike da sljedećeg tjedna na glasovanju budu protiv daljnje autorizacije glifosata u Europskoj uniji.

“Manipulacije koje se provode od strane agrokemijskih kompanija i njihova izravna uključenost u rad jedne europske agencije je nešto uistinu neprihvatljivo. Monsantoovi dokumenti diskreditirali su rad Europske agencije za sigurnost hrane (EFSA) i neovisnost te agencije dovedena je u pitanje. Štoviše, EFSA-i je potrebna reforma koja će jamčiti istinski znanstveni rad temeljen na javno dostupnim studijama. Dovoljno je reći kako je Monsanto odbio poziv na sudjelovanje u raspravi Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane u Europskom parlamentu koja će se održati 11. listopada. Ako Komisija nema sluha i uporno pokušava progurati novu dozvolu za korištenje glifosata u Europskoj uniji na period od 10 godina, onda je red na državama članicama da se usprotive Komisiji. Francuska i Italija već su se izjasnile kako na glasovanju neće podržati daljnju uporabu glifosata, stoga pozivam našeg premijera i Vladu

RH da učine isto te se javno usprotive najavljenoj autorizaciji glifosata. Zdravlje naših građana je previše važno da bi se s njim kockalo!” – poručuje Škrlec. **Europska građanska inicijativa (ECI)** pokrenuta početkom ove godine prikupila je potreb-

nih milijun potpisa građana Europske unije koji pozivaju Europsku komisiju da državama članicama predloži zabranu glifosata, provede reformu postupka odobravanja pesticida i da na razini EU-a utvrdi obvezne ciljeve smanjenja upotrebe pesticida.

ISTRAGA EUROPSKE KOMISIJE

Komisija otvara detaljnu istragu o predloženoj akviziciji tvrtke Monsanto od strane Bayera

Komisija je otvorila temeljitu istragu kako bi procijenila predloženu akviziciju Monsanto od strane Bayera prema Uredbi EU-a o spajanju. Komisija je zabrinuta da spajanje može smanjiti konkurenciju na područjima pesticida, sjemena i svojstava sjemena.

"Sjeme i pesticidi su neophodni za poljoprivrednike i na kraju potrošače. Moramo osigurati učinkovito tržišno natjecanje tako da poljoprivrednici mogu imati pristup inovativnim proizvodima, boljoj kvaliteti i kupnju proizvoda po konkurentnim cijenama. Istodobno održati okruženje u kojem tvrtke mogu inovirati i ulagati u poboljšanje proizvoda." – poručila je povjerenica za politiku tržišnog natjecanja Margrethe Vestager. Predložena akvizicija tvrtke Monsanto (SAD)

od strane tvrtke Bayer (Njemačka) stvorila bi najveću svjetsku integriranu kompaniju za proizvodnju pesticida i sjemena. Na taj način će se kombinirati dva konkurenta s vodećim portfoliom u neselektivnim herbicidima, sjemenkama i svojstvima sjemena te digitalnoj poljoprivredi. Obje tvrtke su aktivne u razvoju novih proizvoda na navedenim područjima. Štoviše, transakcija će se odvijati u industrijama koje su već globalno koncentrirane, što je ilustrirano nedavnim spajanjima tvrtki Dow i

Dupont, Syngenta i ChemChina, u kojima je Komisija intervenirala kako bi zaštitila tržišno natjecanje u korist poljoprivrednika i potrošača.

Preliminarna zabrinutost Komisije

Komisija je zabrinuta da bi predložena akvizicija mogla smanjiti tržišno natjecanje na različitim tržištima što će rezultirati višim cijenama, nižom kvalitetom, manjim izborom proizvoda i smanjivanjem inovacija. Konkretno, po-

četna tržišna istraga identificirala je preliminarne zabrinutosti u sljedeća tri područja:

Monsantov pesticid glifosat je najprodavaniji herbicid u Europi. Bayer proizvodi glufosinat amonij, također neselektivni herbicid koji je jedan od rijetkih alternativa glifosatu. Prema preliminarnoj istrazi Komisije, Monsanto i Bayer su dva od malog broja ograničenih konkurenata na ovom području koji mogu otkriti nove aktivne sastojke i razvijati nove formule, uključujući rješavanje rastućeg problema otpornosti korova na postojeće proizvode. Osim toga, Komisija će nadalje procijeniti i Monsantoove aktivnosti u proizvodnji bioloških pesticida koji bi se natjecali s postojećim Bayerovim portfeljem kemijskih pesticida te preklapajuće aktivnosti u proizvodima koji se bore protiv varoa destruktora, parazita koji pogađa pčelinjake u Europi.

Bayer i Monsanto su aktivni u uzgoju sjemena povrća. Početno istraživanje Komisije pokazuje da stranke imaju visoku kombiniranu tržišnu vrijednost u velikom broju tržišta povrća te da se neki njihovi proizvodi izravno međusobno natječu. Bayer i Monsanto također su aktivni u uzgoju i licenciranju sjemena za nekoliko poljskih usjeva. Monsanto ima najveći udio na tržištu uljane repice u Europi. Bayer, s najvećim tržišnim udjelom u uljane repice na globalnoj razini, jedan je od rijetkih igrača koji ima sredstva za intenzivno natjecanje na ovom tržištu. Nadalje, obje su strane važne u davanju licenci sjemena pamuka svojim konkurentima u Europi te obje ulažu u programe istraživanja i inovacija za pšenicu. Svojstva sjemena značajna su za biljku, poput visine, tolerancije herbicida i otpornosti na insekte ili bolesti, a može se razviti u laboratorijima i uvesti u određene

biljne sorte.

Prethodna istraga Komisije ukazuje da Monsanto ima dominantan položaj na tržištima po pitanju svojstva sjemena širom svijeta. Bayer je jedan od rijetkih konkurenata Monsanto po pitanju razvoja svojstava sjemena, a posebno je razvio alternativne karakteristike tolerancije na herbicide proizvođača Monsanto. Komisija će osobito istražiti može li transakcija dovesti do smanjenja tržišnog natjecanja na tim tržištima, uzimajući u obzir postojeće veze između nekoliko svjetskih konkurenata putem licenciranja i kroz suradnju na istraživanju i razvoju.

Konačno, spojeni entitet bi držao i najveći portfelj proizvoda pesticida i najjače svjetske tržišne pozicije u sjemenkama i svojstvima sjemena, čineći ga najvećom integriranom kompanijom u industriji. Komisija će dodatno istražiti može li pristup distributerima i poljoprivrednicima postati teži ako bi Bayer i Monsanto trebali grupirati ili vezati prodaju pesticida i sjemena, osobito s pojavom digitalne poljoprivrede. Digitalna poljoprivreda sastoji se u prikupljanju podataka i informacija o poljoprivrednim gospodarstvima s ciljem pružanja prilagođenih savjeta ili agregiranih podataka poljoprivrednicima. I Bayer i Monsanto trenutno ulažu u ovu novu tehnologiju. Transakcija je objavljena Komisiji 30. lipnja 2017. Komisija sada ima 90 radnih dana, do 8. siječnja 2018., da donese odluku. Otvaranje detaljne istrage ne prejudicira konačni rezultat istrage. Dana 31. srpnja 2017., Bayer i Monsanto podnijeli su obveze za rješavanje nekih preliminarnih pitanja Komisije. Međutim, Komisija smatra da ove obveze nisu dostatne za jasno odbacivanje ozbiljnih sumnji u pogledu usklađenosti transakcije s Uredbom EU o spajanju. Komisija

ih stoga nije testirala sa sudionicima na tržištu. S obzirom na globalno područje djelovanja tvrtki Bayer i Monsanto, Komisija blisko surađuje s drugim tijelima za tržišno natjecanje, osobito s Ministarstvom pravosuđa SAD-a i antitrustovskim tijelima Australije, Brazila, Kanade i Južne Afrike.

Peticije

Komisija je primala molbu putem e-pošte, razglednica, pisama i tweetova koje izražavaju zabrinutost zbog predložene akvizicije tvrtke Monsanto od strane Bayera. Mandat Komisije u skladu s Europskim pravilima nadzora koncentracija jest procijeniti spajanje isključivo iz perspektive tržišnog natjecanja. Ova procjena mora biti nepristrana i podložna je ispitivanju europskih sudova. Druga pitanja koja postavljaju podnositelji zahtjeva podliježu europskim i nacionalnim pravilima radi zaštite sigurnosti hrane, potrošača, okoliša i klime.

Tvrtke i proizvodi

Bayer, sa sjedištem u Njemačkoj, ima raznolik portfelj djelatnosti od proizvodnje lijekova, pa sve do poljoprivrede (Bayer Crop Science) i zdravlja životinja. Ova se transakcija uglavnom odnosi na Bayer Crop Science. Bayer Crop Science djeluje u tri poslovna segmenta: zaštita biljnih kultura, sjemenke i svojstva sjemena te znatnost o okolišu. Bayer je također aktivan u razvoju tehnologije digitalne poljoprivrede.

Monsanto, sa sjedištem u SAD-u, je poljoprivredna tvrtka koja proizvodi sjemenke za široke ratarske usjeve, voće i povrće, kao i biotehnoloških svojstva biljaka. Također nudi pesticide, uključujući herbicid glifosat pod "Roundup" markom i druge herbicide za poljoprivrednu i nepoljoprivrednu upotrebu.

HRVATSKA IMA OGROMAN POTENCIJAL U RAZVITKU CIKLOTURIZMA

U Hrvatskoj moramo razvijati cikloturizam koji je unosniji od kruzera

U sklopu Europskog tjedna mobilnosti koji se u Hrvatskoj svake godine održava od 16. do 22. rujna, zastupnik u Europskom parlamentu Davor Škrlec organizirao je u Koprivnici i Zagrebu dvije panel rasprave o održivoj mobilnosti u gradovima i cikloturizmu, u suradnji s njemačkim zastupnikom u Europskom parlamentu Michaelom Cramerom (Zeleni/ESS) te predstavnicima lokalnih vlasti i Ministarstva turizma Republike Hrvatske.

Cikloturizam ili biciklistički turizam je oblik održivog turizma koji se posljednjih godina sve više razvija u gotovo svim zemljama. Osim što uključuje dnevne izlete koje redoviti turisti ili lokalni stanovnici poduzimaju tijekom svog odmora ili vikendom, odnosi se i na bicikliranje na velike udaljenosti na cikloturističkim rutama. Zastupnik Michael Cramer inicijator

je cikloturističkog projekta EuroVelo13 i autor knjige "Europska biciklistička staza – Željezna zavjesa" u kojoj povezuje održivi turizam s europskom poviješću i kulturom. Staza je dugačka više od 10 400 km i prolazi kroz 20 različitih zemalja, od kojih je 14 država članica EU-a, uključujući i Hrvatsku. "Cikloturizam je vrlo razvijen u nekim regijama Europske unije, dok postoje i regije u kojima cikloturizam nije

uopće prepoznat i kao takav ne postoji. Ovaj široki raspon pokazuje koliko je važno sudjelovanje lokalnih, regionalnih i nacionalnih tijela. Sa svojim vrlo raznolikim krajolikom, kulturnim i povijesnim znamenitostima, Hrvatska ima ogroman potencijal u razvitku bilo kakvog oblika cikloturizma. Od onoga što sam čuo od mojih hrvatskih kolega u Europskom parlamentu, ide se u pravom smjeru jer Hrvatska turistička

zajednica podržava projekte kao što je 'MedCycleTour' razvijajući EuroVelo8 – Mediteransku rutu koja se u Hrvatskoj proteže od Istre pa sve do Dubrovnika. Važno je pratiti projekte na međuregionalnoj razini i ne smanjivati biciklističku infrastrukturu na lokalnoj i regionalnoj razini te državnim granicama. Velika je prednost što se takva infrastruktura može koristiti za cikloturizam, ali također i za dnevna putovanja iz mjesta stanovanja na posao." – rekao je zastupnik Cramer.

Ukupna ekonomska dobrobit od cikloturizma u 2013. godini za sve države članice EU-a iznosila je 513 milijardi eura, što je više od 1000 eura po stanovniku. Prema studiji Europskog parlamenta iz 2012. godine, godišnji prihod od cikloturizma u Europskoj uniji iznosio je 44 milijarde eura, dok je primjerice, zarada od krucera iznosila 39 milijardi eura.

"Kruceri ne spadaju u održivi oblik turizma zbog negativnog utjecaja na okoliš i sve većeg opterećenja gradova i luka u kojima pristaju, dok cikloturizam nema nepovoljnog utjecaja na lokalnu zajednicu i možemo ga razvijati tijekom cijele godine čime se produljuje turistička sezona, što je i jedan od ciljeva Strategije razvoja turizma RH do 2020. godine. Cikloturisti putuju s malo prtljage i troše puno više na hranu za razliku od gostiju s krucera kojima je sve dostupno na brodu. Takvi gosti zahtijevaju dobru infrastrukturu s vrlo malim prilagodbama postojeće turističke ponude prema njihovim potrebama, primjerice, smještaj prilagođen biciklistima s parkingom koji je pod nadzorom te mogućnost prenošenja bicikla javnim prijevozom." – rekao je zastupnik Škrlec.

Iako je Europska unija uložila mili-

jarde eura u velike infrastrukturne projekte, manji infrastrukturni poduhvati i dalje se 'krpaju' na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini. Još uvijek nedostaju brojne poveznice duž prekograničnih željezničkih linija, kao i između ostalih oblika javnog prijevoza i biciklističkih mreža između regija, čak i unutar jedne države, otežavajući time svakodnevnu mobilnost građana.

"Zeleni su stoga donijeli prijedlog o povezivanju puteva koji nedostaju, tzv. 'Missing Links'. Vodeći se sloganom 'mali, ali moćni' analizirali smo više od 250 prekograničnih veza u Europskoj uniji, fokusirajući se uglavnom na regionalne

puteve izvan glavnih koridora. Uspjeli smo uključiti biciklističku mrežu u smjernice Transeuropske mreže prometnica (TEN-T), što znači da one sada mogu biti sufinancirane iz odgovarajućih EU fondova. Nakon godina zagovaranja od strane regija, građanskih inicijativa i političara, Europska komisija konačno je preuzela ideju 'Missing Links' i u srpnju 2017. godine po prvi put je odlučila izdvojiti 140 milijuna eura za financiranje prekograničnih veza manjih razmjera koje trenutno ne postoje. Od ove inicijative koristi može imati i Hrvatska." – poručio je zastupnik Cramer.

Otpad u moru - Utjecaji, posljedice i rješenja

Otpad u moru globalni je problem kojeg više ne možemo izbjeći. Važno je sagledati problematiku u njezinoj cjelini, utvrditi moguća rješenja i primijeniti ih u svakodnevnom životu. Činjenica kako je, uz Bengalski zaljev, Sredozemno more jedno od najzagađenijih mora, što bi trebalo biti dovoljan razlog za brigu i polazna točka pozitivnih promjena. Potrebno je aktivno uključiti lokalne i državne vlasti kako bi implementirali odgovarajuće i stroge mjere na multidisciplinarnoj problematici otpada u moru.

Najveći zagađivač naših mora i oceana je plastika, posebice mikroplastika tj. fragmentirani dijelovi plastike nastali utjecajem kisika i sunčanih zraka. Profesor Nicolas Kalogerakis tvrdi kako su glavni izvor mikroplastike automobilske gume, koje slivnim vodama zagađuju naša mora. Mikroplastike su tzv. tihi ubojice zato što mikroorganizmi nisu sposobni razgraditi sve njihove dijelove, a prenose se u more putem kiše, vjetra, i rijeka.

Do biorazgradivosti dolazi samo ako se čestice mikroplastike nalaze na površini mora, no ako potonu na dno sunčane zrake i kisik ne mogu djelovati na čestice, ne mogu ih razbiti na manje dijelove koji su razgradivi. Biorazgradivost nije glavno i jedino rješenje problema prema kojem se trebamo okrenuti, zbog spore i neučinkovite razgradnje. Neprofitna organizacija Legambiente u svojoj kampanji Clean-up the MED utvrdila je kako 81% otpada pronađenog na plažama Mediterana je plastika. Prema njihovom mišljenju plastične vrećice su najopasnije za okoliš kao i za životinje, a nažalost njihova prisutnost na našim plažama i u morima je najveća. Otpad u moru ne utječe samo

na okoliš, nego i na ekonomsku i društvenu razinu našeg društva. Stoga, kampanje čišćenja, kao i biorazgradivost, ne mogu biti jedino rješenje, jer otpada će uvijek biti dok se ne promjene ljudske navike. Na ekonomskoj razini, važno je spomenuti negativni utjecaj otpada u moru na turizam.

Predsjednica mjesnog odbora otoka Silbe, Sara Lovrović, smatra kako nije dovoljno očistiti plaže prije sezone, treba ih održavati čistima tijekom cijele godine i pokazati primjer turistima. IPA-Addriatic DeFishGear projekt aktivno znanstveno istražuje kako smanjiti djelatnosti koje stvaraju otpad i osigurati održivo upravljanje morskim i

obalnim okolišem Jadranskog i Jonskog mora. Projekt ukazuje na činjenicu kako hrvatske plaže imaju najviše otpada po jedinici površine na Jadranskom moru. Otpad u moru također ima utjecaj na okoliš koji uglavnom pogađa životinjski svijet, riječ je o 700 vrsti životinja.

S kopna u more

Giorgio Zampetti, predstavnik udruge Legambiente ističe kako loše upravljanje gospodarskim otpadom uzrokuje velike količine morskog otpada, potvrđujući činjenicu kako 80% morskog smeća potječe iz kopnenih izvora i aktivnosti s kopna. Zastupnik u Europskom Parlamentu Marco Affronte dodaje kako 10% morskog ot-

pada potječe iz ribarstva. Problematiku otpada u moru može se itekako dobro predociti s obzirom na to da u južnom Jadranu prosječna koncentracija otpada iznosi 88,8 jedinica otpada po km^2 . Nažalost istraživanja organizacije Legambiente ukazuju također da jezera i rijeke nisu imune na problem otpada. Sanitarni i kanalizacijski otpad vrlo je problematičan jer postojeći postupak pročišćavanja otpadnih voda je neučinkovit, a ta se vrsta otpada najčešće nalazi u blizini rijeke. Čestice mikroplastike pronađene su u svakom pojedinom uzorku svih jezera koja su obuhvaćena ispitivanjima u suradnji s ENEA-om.

Rješavanje ovog globalnog morskog problema počinje na kopnu. Eamonn Bates kao i Heather Leslie u svojim prezentacijama ističu kako je otpad u moru i politički problem koji zahtjeva sustavno i koordinirano djelovanje svih razina društva za pronalaženje kvalitetnih rješenja. Otpad u moru predstavlja problem na globalnoj razini, međutim vrlo je teško prikupiti pouzdane podatke. Istraživanja su zato važna kako bi sakupili što više informacija o izvorima problema, te kako bi napredovali prema njegovom rješenju.

Clean Europe Network, mreža udruga koju g. Bates zastupa, vjeruje kako je prevencija polazna točka za rješavanje tog problema, ona je najučinkovitiji način kako bi spriječili da otpad završi u našim morima. Zato su nam potrebna lokalna rješenja koja odgovaraju uvjetima razli-

čitih lokacija, i koja su pristupačna građanima. Možemo započeti s jednostavnim prijedlogom g. Kalogerakisa recikliranjem i smanjenjem proizvodnje velike količine plastičnog otpada.

Mlade generacije su budućnost i one će najviše osjetiti posljedice zagađenja morskog okoliša, zato je potrebno usmjeriti kampanje prevencije onečišćenja mora na njih. Međutim, to nije dovoljno. Lokalne vlasti moraju proširiti zabrane za plastične vrećice na cijelom pod-

ručju Mediterana, i osigurati da ih građani kao i proizvođači poštuju. Dustin Benton predlaže također zabranu upotrebe proizvoda koji se sastoje od materijala stvoreni da zagađuju, npr. polistiren ili mikrogranule.

Postoje alternativni materijali koje bi mogli koristiti kako bi smanjili moguće ekonomske posljedice s obzirom na to da su materijali koji zagađuju jeftiniji. Kada je riječ o takvim proizvodima teško je potrošačima izbjeći zagađivanje. Za efikasni-

ji učinak u pronalasku takvih proizvoda, usklađivanje metoda uzorkovanja i kvantificiranja bi bio veliki dobitak u sustavu gospodarenja otpadom. Organizacija Legambiente koristila

je uvijek isti protokol tijekom njihovih istraživanja u kampanji Clean-up the MED, Europski protokol agencije za zaštitu okoliša. Važno je spomenuti kako će sve predložene mjere

biti beskorisne ako se ponašanje i navike građana ne promjene.

Glavna uloga za Europsku uniju

Na globalnoj razini, organizacija UN konferencije u New Yorku i konferencije na Malti sljedećeg listopada Europske Komisije dokazuju da je otpad u moru prioritetan problem. Europske institucije mogu i trebaju igrati važnu ulogu u rješavanju problema otpada u moru. Trebamo nastaviti poticati paket kružne ekonomije kroz različite prijedloge unutar paketa, poput zakonodavnog paketa Komisije za "Zajedničku odgovornost za otpad". Paket obuhvaća između ostalog, reviziju EU zakonodavstva o otpadu, kojim države članice trebaju preuzeti odgovornost za proizvodnju otpada te način na koji će se navedeni problem riješiti na održivi način. U

paketu također imamo važne smjernice o ambalaži i pakiranju koje ako su dobro provedene, mogu biti vrlo efikasne. Europske institucije bi na isti način trebale koristiti postojeće zakone kao Port Facilities Directives (2000/59/EC) za rješavanje otpada u moru u lukama diljem Europe, sugerirao je François Galgani. EU Strategija za plastiku koju bi Europska komisija trebala izdati ove godine, značajna je prilika za provedbu jake politike koja se ne smije propustiti s obzirom kako je oko 90% morskog otpada plastika.

Konačno, možemo se fokusirati na jedan hrvatski primjer o raz-

ličitim načinima rješavanja problema otpada u moru. Otok Silba, u blizini Zadra, proglašen je kao eko-otok. Tijekom projekta čišćenja silbanskih plaža provedenog s nizozemskom neprofitnom organizacijom "By The Ocean We Unite", uočeno je kao su čepovi, štapići (lizalica i štapići za uši) i mreže za uzgoj školjaka najčešće pronađeni

artikli na plažama. Predsjednica mjesnog odbora, Sara Lovrović, naglašava kako ih je najviše iznenadilo tijekom projekta da su najveća skupina zainteresiranih za pomoć bila djeca. Primijetili su kako su većinom mlade generacije najosviještenije o problemu. U njima vide veliki potencijal te su otvorili radionicu "Mali ekolozi"

za čišćenje plaža i ulica, kao i za izradu natpisa s porukama o važnosti održavanja otoka čistim. No, ne treba stati na čišćenju jer edukacija mještana jednako je važna. Potrebno je nastaviti raditi na osviještenju ne samo hrvatskih građana nego i svih europskih građana o problemu otpada u moru.

Tekst: **Lucija Mrakužić**

Pijemo li mikroplastiku?

Nedavna istraživanja koja su uzdrmala javnost otkrićem kako se u vodi koju svakodnevno pijemo nalaze plastična vlakna, duboko su nas zabrinula je li voda koju svako-dnevno pijemo uopće pitka. Nakon testiranja velikog broja uzoraka vode iz slavine, izvedeni su zaključci kako preko 90% testirane vode u Sjedinjenim Američkim Državama je zagađeno plastikom, dok Europa ima najnižu razinu zagađenosti. Međutim, sitne čestice **mikroplastike** su ipak pronađene u tri četvrtine europskih uzoraka.

Znanstvenici nisu još sigurni na koji način plastika utječe na ljudski organizam, niti kako završava u vodovodnim cijevima, no pretpostavke su različite, i zastrašujuće. Francuski znanstvenici tvrde kako su pronašli sićušna plastična vlakna i u kišnim kapima. Pretpostavljaju kako je izvor ovoga problema upravo more. Zagađenost mora plastikom je tolika da, ukoliko nastavimo ovim smjerom, do 2050. godine u moru će biti

više plastike nego ribe.

O čemu je točno riječ?

Znanstvenici su u svrhu istrage za Orb Media koji je rezultate istraživanja podijelio s The Guardianom analizirali uzorke vode iz slavine u više od desetak zemalja svijeta. Rezultati su pokazali kako je više od 83% uzoraka kontaminirano plastičnim vlaknima. Sjedinjene Američke Države su pritom zabilježile zabrinjavajuću stopu od 94%

zastupljenosti plastičnih vlakna u void testiranoj na lokalitetima u blizini Kongresa te sjedišta Američke agencije za zaštitu okoliša. Europske zemlje, uključujući Veliku Britaniju, Njemačku i Francusku su imale najnižu stopu kontaminacije, ali ta stopa se ipak kreće na zabrinjavajućih 72%. Prosječni broj plastičnih vlakana pronađenih u svakom uzorku od 500 ml se kretao od 1.9 (u Europi) do 4.8 (u SAD-u).

Navedena istraživanja su digla veliku pomutnju javnosti jer ukazuju kako se kontaminacija mikroplastikom širi na sveukupni okoliš koji nas okružuje, dok se tema onečišćenja plastikom do sada fokusirala uglavnom samo na zagađenje u morima i oceanima te posljedice konzumiranja hrane iz mora.

Iako nije sasvim poznato na koji način plastična vlakna utječu na ljudski organizam, jedno je sigurno - jednom kada plastična vlakna dosegnu nanometarske veličine, oni doslovno mogu prodrijeti u svaku stanicu, što znači da mogu prodrijeti i u naše organe. Jednako tako je poznato kako mikroplastika sadrži i apsorbira i otrovne kemikalije, a Orbove analize su već dokazale njihovo širenje u tijelima divljih životinja.

Francuski znanstvenici su 2015. godine otkrili čestice mikroplastike u zraku, odnosno u kišnim kapima, koje, prema njihovim procjenama, na grad napada od tri do deset tona godišnje. Tim putem plastična vlakna postaju prisutna i u domovima građana. Udisanjem građani potencijalno mogu unijeti kemikalije u donje dijelove pluća, a velika je vjerojatnost kako istim putem plastična mikrovlakna mogu dostići i u krvotok. Perilice te sušilice rublja su također veliki uzrok pojave plastičnih vlakana u čovjekovom okolišu, poglavito s obzirom na studije koje pokazuju da jedno pranje može izbaciti i do 700 000 plastičnih vlakana u okoliš. Vidimo da nije do kraja razjašnjeno na koji način mikroplasti-

ka završava u našoj pitkoj vodi, ali je jasno da je zrak očiti izvor doticaja s plastičnim vlaknima.

Kako se riješiti mikroplastike u našem okolišu?

Ne postoji točno određen izvor mikroplastike oko nas, jer vidimo kako se nalazi u čitavoj našoj okolini – u zraku, u kiši, u vodi. Veliki izvor mikroplastike su sintetička odjeća te prašina od automobilskih guma te cestovnih oznaka. No, milijuni tona plastike koji se godišnje ispuštaju u okoliš raspadaju su u sitne komadiće koje je nemoguće prepoznati. Krenimo prije svega od velikog bunara mikroplastike, a to su mora i oceani. Čak 60-80% plastike završava u morima i oceanima, a oko 94% tog otpada završava na dnu te tako nije vidljivo. Nakon što je jedna američka studija 2015. godine izbacila podatak o pronađenom udjelu mikroplastike u kuhinjskoj soli na policama trgovina u Kini, toksikolozi s malezijskog sveučilišta su odlučili testirati uzorke soli i u drugim zemljama. Od testiranih uzoraka kuhinjske soli iz osam zemalja svijeta (Australija, Francuska, Iran, Japan, Malezija, Novi Zeland, Portugal i Južnoafrička republika), mikroplastika je pronađena u svakom od njih osim u francuskom uzorku.

Vidjeli smo da je voda iz slavine diljem svijeta zagađena sitnim plastičnim vlaknima, toliko sitnim da, kako The Guardian prenosi, voda kontaminirana vlaknima zadržava ta ista vlakna i nakon filtriranja. Koje rješenje uopće postoji za problem koji se ne može iskorijeniti?

Rješenje leži u nama, korisnicima, koji smo glavni zagađivači. Uzevši u obzir kako se veliki broj plastičnih vlakana oslobađa u okoliš iz perilice za rublje pranjem sintetičke odjeće, odabir okolišno prihvatljivijih materijala je dobar početak. Ukoliko ćemo se proširiti i na druge navike koje bismo mogli promijeniti u našem kućanstvu u ovu svrhu, to je zamjena plastičnih boca za vodu staklenim koje su i duže upotrebljive, kao i izbjegavanje plastičnih slamki. Prevencija i smanjenje upotrebe plastike u svakodnevnom životu je, dakle, jedino učinkovito rješenje. Od izuzetne je važnosti primijeniti ovu formulu i na veće sisteme od onoga u kućanstvu. Skandinavski model u svrhu borbe protiv ovog problema promovira u svojoj praksi shemu povrata novca za povrat plastičnih boca i limenki na način da kupac pri kupovini pića u plastičnoj ili limenoj ambalaži plaća veću cijenu nego što mu je vrijednost te mu se ta novčana razlika vraća povratom plastičnih boca i limenki. Škotska je također preuzela ovaj sistem te ga integrirala u svoje zakonske obveze. U Hrvatskoj sustav povrata plastičnih boca funkcionira naplatom proizvoljnog povrata plastične ambalaže, no naplata iste po kupovini nije integrirana. Povezivanjem vrijednosti stvari koje smatramo otpadom mijenjamo prvenstveno sustav vrijednosti, zatim navike, a onda i našu svijest o recikliranju ovog tipa.

Tekst: **Matea Klarić**

Prehrambeni proizvodi dvojne kvalitete: Komisija razvila smjernice za države članice radi suzbijanja nepoštenih praksi

Komisija je 26. rujna objavila skup smjernica za primjenu propisa EU-a o hrani i pravima potrošača na proizvode dvojne kvalitete, kako je predsjednik Juncker najavio u ovogodišnjem govoru o stanju Unije.

Te će smjernice pomoći nacionalnim tijelima da odrede krši li neko poduzeće propise EU-a pri prodaji proizvoda dvojne kvalitete u različitim zemljama.

Jean-Claude Juncker, predsjednik Europske komisije, izjavio je u govoru o stanju Unije: Ne mogu prihvatiti to da se ljudima u nekim dijelovima Europe prodaju prehrambeni proizvodi niže kvalitete nego u drugim zemljama, iako su ambalaža i robna marka isti. Sada moramo nacionalnim tijelima dodijeliti veće ovlasti kako bi se posvuda iskorijenile nezakonite prakse.

Věra Jourová, povjerenica za pravosuđe, zaštitu potrošača i ravnopravnost spolova, izjavila je: Prodaja dvaju različitih proizvoda u ambalaži iste robne marke zavaravajuća je i nepoštena prema potrošačima. To je pitanje jasan primjer da prekogranične probleme možemo riješiti samo suradnjom na razini EU-a. Države članice predugo nisu mogle same pronaći dobro rješenje tog problema. Namjeravam prekinuti tu praksu, zabranjenu pravom EU-a, i osigurati da se prema svim potrošačima postupa jednako.

U smjernicama se navode i objavljuju relevantni zahtjevi iz propisa EU-a o hrani i pravima potrošača kojih se nadležna tijela

moraju pridržavati pri analizi potencijalnog problema s proizvodima dvojne kvalitete: Uredba o informiranju o hrani, kojom je propisano da se potrošačima moraju davati istinite i dostatne informacije o određenom prehrambenom proizvodu. Primjerice, oznake za hranu moraju sadržavati sve sastojke proizvoda.

Direktiva o nepoštenoj poslovnoj praksi, kojom se zabranjuje nepoštena poslovna praksa poput stavljanja na tržište proizvoda u ambalaži iste robne marke na način kojim bi se moglo zavarati potrošače. Smjernice sadržavaju korake koje nacionalna tijela za zaštitu potrošača i tijela za hranu mogu slijediti kako bi utvrdila krše li proizvođači te propise u okviru navedenog zakonodavstva. Ako kršenje propisa uključuje prekogranični aspekt, tijela za zaštitu potrošača mogu interve-

nirati putem Mreže za suradnju u zaštiti potrošača na europskoj razini. Nacionalna tijela za zaštitu potrošača i tijela za hranu odgovorna su osigurati da se poduzeća pridržavaju propisa EU-a. Međutim, Europska komisija će im predano pomagati ovim smjernicama i u različitim područjima.

Komisija je započela dijalog s proizvođačima i udrugama robnih marki, koji su se obvezali izraditi kodeks ponašanja ove jeseni. Komisija će 13. listopada u Bratislavi sudjelovati na sastanku na vrhu o zaštiti potrošača, na kojem će se okupiti predstavnici ministarstava kako bi raspravljali o temi dvojne kvalitete prehrambenih proizvoda, a koji organiziraju slovačka i češka vlada. Nadalje, u rujnu i studenome organizirat će radionice s tijelima za zaštitu potrošača i sigurnost hrane.

Prvo ljeto besplatnog roaminga: Europljani vide koristi od novih pravila

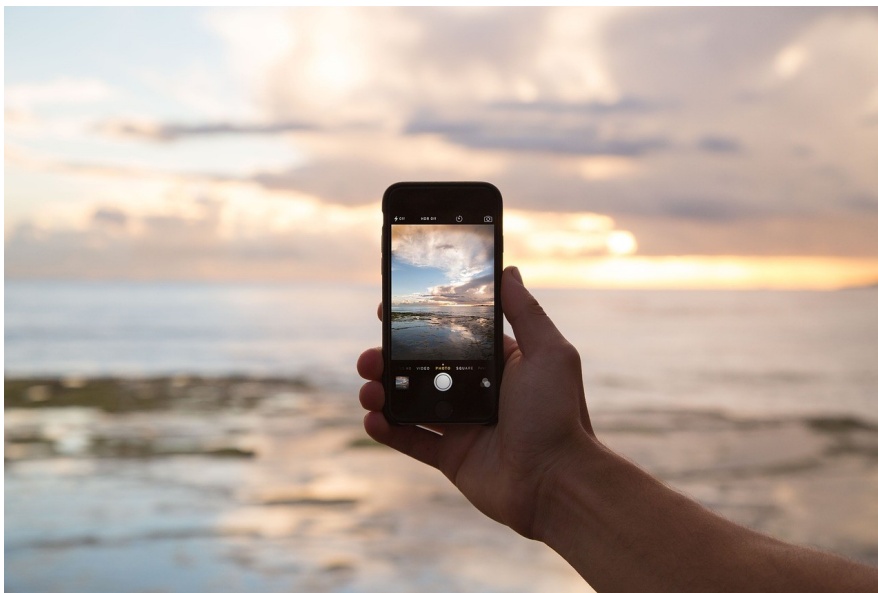
Prvo ljeto besplatnog roaminga pokazuje da su Europljani svjesni novih pravila i da su počeli mijenjati svoje navike pri putovanjima u inozemstvo unutar EU-a.

Prema danas objavljenom istraživanju Flash Eurobarometra velika većina Europljana prepoznaje koristi od roaminga bez dodatnih naknada. Zahvaljujući novim pravilima EU-a o roamingu, koja su na snazi od 15. lipnja 2017., potrošači na putovanjima u inozemstvo unutar EU-a svoje mobilne telefone mogu koristiti bez plaćanja dodatne naknade, isto kao da su kod kuće. Rezultati istraživanja pokazuju da je 71 % Europljana svjesno da su naknade za roaming ukinute, a 72 % njih misli da će oni sami ili netko koga poznaju imati koristi od toga. Postotak onih koji su svjesni novih pravila još je veći među građanima koji su nakon 15. lipnja putovali, i iznosi 86 %.

Istraživanje Flash Eurobarometra o roamingu provedeno je krajem kolovoza, nakon glavnog razdoblja godišnjih odmora. Rezultati pokazuju da su ovog ljeta, prvog ljeta bez dodatnih naknada za roaming za građane koji putuju po EU-u, ljudi počeli mijenjati način upotrebe mobilnog telefona u inozemstvu:

- udio onih koji su upotrebljavali podatkovni promet u roamingu jednako često kao i kod kuće udvostručio se među onima koji su putovali nakon 15. lipnja 2017. (31 %) u usporedbi s onima koji su putovali u mjesecima prije toga (15 %);

- postotak onih koji nisu upotrebljavali podatkovni promet na

- putovanjima u inozemstvo nakon 15. lipnja 2017. prepolovio se (21 %) u usporedbi s mjesecima prije tog datuma (42 %).

- ograničena upotreba mobilnog telefona u inozemstvu općenito je u padu, a postotak građana koji na putovanju u inozemstvu isključuju mobilni telefon (12 %) smanjio se u usporedbi s razdobljem prije 15. lipnja (20 %).

- međutim, 60 % ispitanika i nakon 15. lipnja 2017. ograničava upotrebu mobilnog telefona na putovanju u drugu zemlju unutar EU-a u usporedbi s upotrebom u matičnoj zemlji.

Utjecaj ukidanja naknada za roaming na upotrebu mobilnih telefona na putovanjima u inozemstvo potvrđen je i u usporedbi sa istraživanjem Eurobarometra iz 2014., koje je pokazalo još restriktivnije obrasce upotrebe roaminga nego u mjesecima prije

lipnja 2017.

Mobilni operateri već vide promjene u ponašanju putnika u svojim mrežama. Nekoliko operatera prijavilo je znatno povećanje podatkovnog prometa zahvaljujući prometu koji ostvaruju putnici, a promet je ovog ljeta u usporedbi s ljetom 2016. bio nekoliko puta veći (3 do 6 puta, u nekim slučajevima čak i više). Iako je dio tog povećanja odraz općeg porasta podatkovnog prometa na domaćem tržištu u odnosu na prethodnu godinu, znatan dio može se pripisati novim pravilima o roamingu. Porast korištenja poziva u roamingu, iako nije toliko izražen, također je znatan. Kao odgovor na to, mobilni operateri u turističkim regijama poduzimaju važna ulaganja u svoje mreže kako bi iskoristili priliku koja se pruža zahvaljujući povećanoj potražnji za mobilnim uslugama za vrijeme putovanja.

VIJESTI IZ EUROPSKOG PARLAMENTA

SUSTAV TRGOVANJA EMISIJAMA EMISIJA (ETS): "ZAUSTAVLJANJE SATA" NE MOŽE BESKONAČNO TRAJATI

Rasprava: 11. rujna, Glasovanje: 13. Rujna

Europska komisija je u veljači predložila vremenski neodređeno produživanje mjere "zaustavljanja sata" pod kojom međunarodni zrakoplovni promet ostaje izuzet iz sustava trgovanja emisijama (EU ETS). Odbor za okoliš je glasovao prije ljeta o jačanju suprotnog prijedloga te postavljanju roka za njegovu primjenu do kraja 2020. godine. Zastupnici Europskog parlamenta su na sjednici u rujnu velikom većinom odlučili podržati prijedlog odbora za okoliš te postaviti 2020. godinu kao krajnji rok ten a taj način pritisluti ICAO na zajednički dogovor o smislenom sistemu po pitanju ove teme. Parlament je također pooštrio zahtjeve za interne EU letove. Grupacije Zelenih/ESS-a u Europskom parlamentu je glasovala za ovo izvješće.

EU MORA POSTAVITI EMBARGO NA IZVOZ ORUŽJA U ZEMLJE KOJE KRŠE HUMANITARNO PRAVO

Rasprava: 12. rujna, Glasovanje: 13. rujna

Izvješće Zelenih/ESS-a izvjestitelja Bodila Valera koje pokazuje kako nelegitimni izvoz EU oružja doprinosi kršenju ljudskih prava, prisilnoj migraciji i

terorizmu usvojeno je na plannnoj sjednici Europskog parlamenta u rujnu. Usvojeno izvješće uključuje ključni zahtjev da države članice moraju prestati prodaju oružja Saudijskoj Arabiji zbog tamošnje vojne akcije protiv Jemena i njegovog naroda. Princip mehanizma sankcioniranja država članica koje nisu u skladu s EU zajedničkim stajalištem po pitanju izvoza oružja, kao i plan uspostave novog nadzornog tijela su također ključna postignuća izvješća. Ono jednako tako promiče ideju da načelo predostrožnosti bude u fokusu razmatranja politike izvoza, jednako kao i sveukupna situacija u zemlji, s posebnim naglaskom na demokratsko stanje u državi. Ona također promiče ideju da načelo predostrožnosti stavlja u središte razmatranja izvozne politike, kao i cjelokupnu situaciju u zemlji, a osobito stanje demokracije.

SKANDAL S FIPRONILOM U JAJIMA - DRŽAVE ČLANICE MORAJU OSIGURATI POTREBNE RESURSE

Izjava Komisije i Vijeća, 12. rujna

Na zahtjev grupacije Zelenih/ESS-a, Europski parlament je raspravljao o skandalu fipronila u jajima koji je uzdrmao javnost ovoga ljeta. Čak 22 države članice su zaprimile pošiljke jaja zaraženih fipromilom. „Kontrola hrane će biti učinkovita jedino ukoliko države članice pruže resurse potrebne za

njeno provođenje“, rekao je glasnogovornik Zelenih za sigurnost hrane Bart Staes. „Vlade država članica moraju ozbiljnije shvatiti kontrolu hrane. Nizozemska i Belgija su trošile dragocjeno vrijeme u obavješćavanju EU tijela te, iako je pohvalno što EU ima Sustav brzog uzbunjivanja za hranu i hranu za životinje (RASFF), on će funkcionirati jedino ukoliko države članice budu podnosile brze i odlučne akcije. Bolja suradnja je od prijeke potrebe ukoliko želimo zaustaviti daljnje skandale s hranom.

MIGRACIJA: DRŽAVE ČLANICE MORAJU POKAZATI SOLIDARNOST

Izjava Komisije, 12. rujna

Europska unija ima najsmrtonosnije granice u svijetu s gotovo 3 od 100 migranata i izbjeglica koji gube svoje živote na Mediteranu. Umjesto napada i ometanja rada neprofitnih organizacija, države članice bi trebale pokazati veću solidarnost u svom odgovoru na krizu te osigurati sigurnije prolaze. Tijekom rasprave Europskog parlamenta na temu migracija, glasnogovornica Zelenih za pitanje migracija Judith Sargentini je pozvala na jače djelovanje u zaustavljanju siromaštva proizrokovanog prisilnom migra-

cijom: „Broj ljudi koji na brodi-
cama pokušavaju doći do Itali-
je, kao i broj ljudi koji smrtno
stradaju tim putem na Mediter-
ranu se smanjio, no ne može-
mo izgubiti iz vida sve proble-
me ljudi koji pate u Libiji i šire -
strašne priče o silovanju, zlos-
taavljanju, nasilju, trgovini ljudi-
ma, pa čak i ubojstvima u izbjeg-
ličkim kampovima u Libiji. Na-
žalost, nijedan izbjeglički kamp
u Libiji nije pod nadzorom me-
đunarodne zajednice. Ono što
zasigurno nedostaje jesu prije-
dlozi za stvarnu borbu protiv
siromaštva prouzrokovane
migracijom, a to je ono što želi-
mo vidjeti – ljude koji nisu pri-
siljeni napustiti svoje domove
u potrazi za boljom budućnos-
ti.”

TURSKA: NEMA NAPRETKA BEZ POŠTIVANJA OSNOVNIH PRAVA

Izjava Komisije, 12. rujna

Grupacija Zelenih/ESS-a u Eu-
ropskom parlamentu dosljed-
no osuđuje kršenje ljudskih
prava i progon oporbe u Tur-
skoj. Ne smijemo zaboraviti da
je polovica turskih građana
glasala protiv Erdoganove
ustavne reforme. Međutim, bez
poboljšanja poštivanja ljudskih
prava ne smije biti pregovora o
modernizaciji i povećanju Ca-
rinske unije. Države članice
također trebaju stati s izvozom
oružja u Tursku.

STANJE UNIJE - KOMISIJA MORA STVORITI NOVI SMJER

Rasprava, 13. rujna

Jean-Claude Juncker je održao
13. rujna svoj godišnji govor o

stanju u Uniji. Grupacija Zele-
nih/ESS-a u Europskom parla-
mentu je putem svog supred-
sjednika Philippea Lamberts, po-
zvala Komisiju da posluša za-
brinutosti Europskih građana
te donese prikladnu agendu.
„Predugo su europski građani
patili od posljedica krize za ko-
ju nisu krivi, dok su velike kor-
poracije i bogati od iste pros-
perirali. Od zagađenog zraka
do financijske nesigurnosti, EU
nije uspjela dokazati svojim
građanima da je ova zajednica
dodana vrijednost njihovim
životima. Europa ne može nas-

taviti s ovakvim poslovanjem i
funkcioniranjem. Potreban
nam je novi smjer, s fokusom
na reduciranju nejednakosti i
na ekološkom utjecaju, kako bi
svi Europljani, uključujući i bu-
duće generacije, mogli uživati
mogućnosti dostojanstvenog
života. Najbolji način izgradnje
naše budućnosti jest taj da EU
postane globalni lider u tranzic-
iji prema pravednim i održiv-
im društvima. Nijedna država
članica ne može sama zadovo-
ljiti zajedničke ekološke, druš-
tvene, gospodarske i sigurnos-
ne izazove – „ponovno preuzi-

VIJESTI IZ EUROPSKOG PARLAMENTA

manje kontrole“ znači zajednički rad svih građana Unije na poboljšanju europske okoline“, rekao je Philippe Lamberts.

DIESELGATE: JAČANJE EUROPSKOG OKOLIŠA, ZDRAVLJA I POTROŠAČKIH PRAVA

Tematska rasprava Zelenih/ESS-a: 13. rujna

Nedavno je nekolicina zemalja i proizvođača najavila korake ka ukidanju dizel goriva, ali još uvijek nedostaje ambicija za popravljanje postojećih prljavih i ilegalnih strana u čitavoj priči. „S milijunima automobila diljem Europe koji zagađuju zrak na nezakonitoj razini, Europska komisija bi trebala poduzeti hitnu akciju za što bolju zaštitu javnog zdravlja. Međutim, i dvije godine nakon skandala, Komisija još uvijek odugovlači. Zbog toga naša grupa poziva Komisiju na popravljanje standarda za postojeću dizel „flotu“ u Europi, čime će se pružiti i

potrebna potpora državama članicama.“ Želimo da Komisija predstavi prijedloge inspekcije i tržišnog nadzora na EU razini, kao i minimalne standarde za učinkoviti pristup reviziji sudova o poštivanju zakona o zaštiti okoliša. „Nema smisla imati visoke standarde ukoliko se isti ne provode“, dodao je Bas Eickhout, član istražnog odjela Europskog parlamenta za Dieselgate.

PRIGOVOR ZELENIH NA GENETSKI MODIFICIRANU SOJU

Glasovanje: 13. rujna

Europski parlament je izglasao prigovor na uvoz za upotrebu u hrani i hrani za životinje GMO soje. Prigovor, potpisan od strane zastupnika iz raznolikog spektra političkih grupacija, je pokrenut i vođen od strane grupacije Zelenih/ESS-a – nema mjesta za GMO u održivom hranidbenom sustavu, a potrebe europskih poljoprivrednika i

potrošača moraju biti ispunjene na efikasan i okolišno prihvatljiv način. Parlament je glasovao za prigovor s 433 glasa za 216 protiv i 31 suzdržanim glasom i na taj se način usprotivio genetski modificirane soje u EU.

MILITARIZACIJA CIVILNIH ALATA ZA SPREČAVANJE SUKOB / BUDUĆA ZLOUPORABA RAZVOJNIH FONDOVA

Glasovanje: 14. rujna

Grupacija Zelenih/ESS-a u Europskom parlamentu drži potpuno neprihvatljivim da se jedini EU instrument za sprječavanje civilnog sukoba (IcSP) riskira za upotrebu u vojne svrhe. Sigurnost je važna za razvoj i stabilizaciju osjetljivih zemalja, no ne smijemo prihvatiti da se instrumenti poput Instrumenta za doprinos stabilnosti i miru (IcSP) i fondovi za Instrument za razvojnu suradnju (DCI) militariziraju. Europski sud pravde i druge pravne službe su također naveli da je financiranje izgradnje vojnih kapaciteta putem instrumenata koji se temelje na članku o razvojnoj politici, kao što su navedeni, protuzakonito. Odbor za vanjske poslove glasovao je za odobrenje mandata za međuinstitucionalne pregovore (trijalog) bez glasanja na plenarnoj sjednici, dok je gru-

pacija Zelenih glasovala protiv odluke o pristupanju pregovorima, jer smo mišljenja da mandat zahtijeva daljnje odobrenje Parlamenta, s obzirom da nije u skladu sa sudskom praksom Europskog suda pravde. Većina je izglasala u korist trijaloga (430 glasova za, 157 protiv te 23 suzdržana).

TRANSPARENTNOST, ODGOVORNOST I INTEGRITET U INSTITUCIJAMA EUROPSKE UNIJE

Glasovanje: 14. rujna

Većina zastupnika Europskog parlamenta usvojila je izvješće Zelenog zastupnika Svena Gie-

golda o "Transparentnosti, odgovornosti i integriteta u EU institucijama". Političke grupacije Zelenih/ESS-a, Socijaldemokrata, poneki članovi EPP-a, ECR-a te ALDE-a su podržali izvješće. "Potrebno je provesti zahtjeve Parlamenta u svim EU institucijama", rekao je izvijestitelj Sven Giegold. Ovo izvješće poziva Komisiju na izradu pravila koja se odnose na veću transparentnost u lobiranju i jača pravila protiv „revolving doors“. Uvođenje zakonodavnog otiska, zatraženog od Europskog parlamenta, omogućit će građanima da na prvi pogled vide tko je mogao utjecati

na izradu EU zakonodavstva. Registar transparentnosti lobista - koji je do sada bio proizvoljan - postat će skoro obvezujući jer će se lobisti morati registrirati kako bi dobili pristup zakonodavcima. Međutim, sramotno je da zastupnici Europskog parlamenta žele zadržati blaže standarde za sebe nego za zaposlenike Europske komisije. Drugim riječima, većina zastupnika Europskog parlamenta se odlučila odriješiti obavezne transparentnosti lobiranja i jačih pravila za „revolving doors“.

Pripremila: **Matea Klarić**

GMO SE VRATIO I OPASNIJI JE NEGO PRIJE!

Genetski modificirani organizmi u Europskoj uniji podvrgnuti su posebnim propisima. Prije odobrenja za kultivaciju ili uporabu u hrani ili hrani za životinje, moraju proći procjenu utjecaja na zdravlje i okoliš od strane **Europske agencije za sigurnost hrane (EFSA)**, a zatim trebaju biti pojedinačno odobreni od strane određenog odbora i konačno, biti jasno označeni kao GMO proizvodi. Uz sve nedostatke ovakve regulacije, ona ipak omogućuje poljoprivrednicima i potrošačima donošenje informiranih odluka. Agro-industrija nije zadovoljna ovakvom situacijom i traži načine kako bi preokrenula stvari u svoju korist. Posljednjih nekoliko godina svjedočimo razvoju novih biotehnologija koje omogućuju manipulaciju genomom biljaka, životinja, bakterija i ljudskih bića. Oni

se obično nazivaju **“novim tehnikama uzgoja”** (NBT), termin koji su stvorile agencije za odnose s javnošću kako bi zamaglile razliku između konvencionalnog uzgoja i tih novih biotehnologija i kako bi se izbjeglo njihovo svrstavanje u područje EU propisa o GMO-ima. Nemojte se dati prevariti –

ove nove biotehnološke metode rade na isti način kao i starije GM tehnike.

U **brošuri** Zelenih/ESS-a objašnjeno je što su NBT, kakve rizike predstavljaju i zašto njihovi proizvodi trebaju biti službeno prepoznati kao GMO.

Zdrave šume za bolju klimu

Šume su iznimno bitne u borbi protiv klimatskih promjena, stoga Europski parlament radi na pravilima za zdrave šume u državama članicama.

U Europskoj je uniji 182 milijuna hektara šumskih površina. Šume ukupno pokrivaju 43 posto zemljane površine EU-a, sa sedam država članica (Finska, Francuska, Njemačka, Italija, Poljska, Španjolska i Švedska) koje imaju više od 70 posto posumljene površine.

Zašto su šume bitne?

Šume pružaju bitne usluge ekosustavu: pomažu u očuvanju tla od erozije, dio su kružnog toka vode, štite biološku raznolikost kao stanište brojnih životinjskih i biljnih vrsta te utječu na lokalnu klimu. Zdrave šume ključne su u borbi protiv klimatskih promjena jer kroz fotosintezu pretvaraju ugljični dioksid u kisik.

Sektor korištenja zemlje, izmjena i šumarstva

Govori se o šumskom i poljoprivrednom području, te izmjenama tih zemljišta. Sektor upravljanja zemljištem bitan je jer ne samo da uzrokuje emisije CO₂, već ih može smanjiti apsorpcijom. Emisije nastaju izmjenama zemljišta – naročito stvaranjem poljoprivrednih zemljišta iz šumskih površina, krčenjem šuma i samom obradom zemljišta.

Šume u EU-u apsorbiraju oko 10,9 posto ukupnih emisija stakleničkih plinova godišnje.

ŠUME SMANJUJU STAKLENIČKE PLINOVE

4 419

milijuna tona ekvivalenata CO₂

Ukupne emisije stakleničkih plinova u EU-u u 2014.

*uključujući međunarodni zračni promet i neizravan CO₂, isključujući korištenje zemlje, izmjene zemljišta i šumarstvo

10,90%

ekvivalenata ukupnih emisija stakleničkih plinova šume apsorbiraju godišnje (2014.)

Izvori: Eurostat

europarl.europa.eu

Što predlaže Parlament?

Zastupnici žele spriječiti rast emisija kao posljedica krčanje šuma, žele obavezu za sve države članice da moraju kompenzirati zemljište izgubljeno prenamjenom zemljišta, bilo pošumljavanjem, bilo boljim upravljanjem šuma te predlažu postavljanje pravnog okvira od 2021. koji će biti u skladu s Pariškim sporazumom.

Što radi EU?

Tri zakonodavna prijedloga u fazi su rasprave kako bi doprinijeli postizanju ciljeva koje je EU odredio Sporazumom iz Pariza o klimatskim promjenama – rezanje emisija za 40 posto do 2030. u usporedbi s razinama iz 1990.

Radi se na reviziji sustava trgovine emisijama stakleničkih plinova (ETS, od Emission Trading Scheme) dijeljenju napora za postizanje nacionalnih ciljeva u smanjenju emisija iz prijevoza, gospodarenja otpadom, građevine i poljoprivrede te upravo spomenutom prijedlogu o upravljanju zemljištem.

Idući koraci

Rezolucija je odobrena na plenarnoj sjednici 13. rujna, s 532 glasa za i 144 protiv.

Čim Vijeće odredi svoje zajedničko stajalište, kreću pregovori s državama članicama.

Izvor teksta:

Europski parlament

ŠUME U EUROPSKOJ UNIJI

182 milijuna hektara

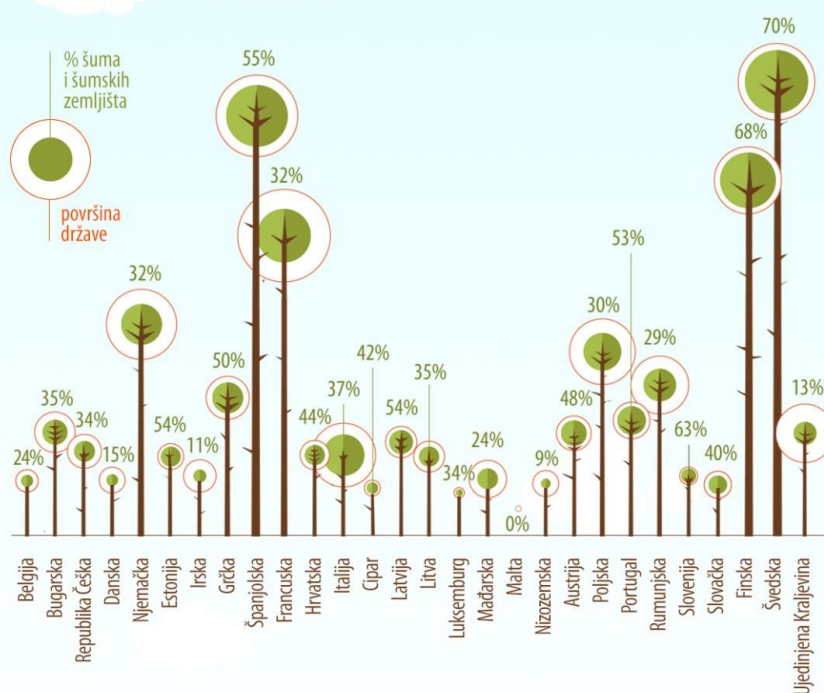
šuma i šumskih zemljišta u EU-u (2015.)

43%

površine u EU-u*

*isključujući jezera i velike rijeke

2015. ŠUME I OSTALA ŠUMSKA ZEMLJIŠTA

Između 1990. i 2000. površina šuma u EU-u narasla je za

11 milijuna hektara.

Izvori: Eurostat, Europa.eu

europa.eu

Kako umanjiti emisije CO₂

Europski parlament predlaže da kada zemlje odobre krčenje šuma, moraju obavezno kompenzirati štetu pošumljavanjem novih šuma ili poboljšanjem održivog upravljanje postojećih šuma i šumskih zemljišta.